

Debreceni Fazekas Mihály Gimnázium

7.a

„Fazekas Gimi tanulmányi kirándulása Erdélyben”

Határtalanul Program

HAT-KP-1-2025/1-001291

2026.03.03-03.08.

Előkészítő óra (2026.02.27.)

Az előkészítő órát a Határtalanul program megvalósítása előtt tartottam meg a tanítványaim számára osztályfőnöki órán, azzal a céllal, hogy ráhangoljam a tanulókat az utazásra, felkeltsem érdeklődésüket, valamint megalapozzam a szükséges történelmi, földrajzi és kulturális ismereteket. Az óra elején beszélgettünk a program céljáról és jelentőségéről: arról, hogy mit jelent a Határtalanul program, miért fontos a külhoni magyarság megismerése, és milyen élményekre számíthatnak az utazás során. A diákok megosztották előzetes ismereteiket és várakozásaikat, ami segített abban, hogy személyesebbé váljon számukra a téma.

Ezt követően a Barangoló digitális tartalomtár segítségével kezdtük meg a felkészülést. Az interaktív felület lehetőséget adott arra, hogy játékos módon ismerkedjenek meg a meglátogatandó helyszínekkel. A diákok közösen oldották meg a kvizeket, megbeszélték a válaszokat, és egymást segítve mélyítették tudásukat. Az interaktív elemek motiválóan hatottak rájuk, aktívan és érdeklődve vettek részt a munkában.

Az óra végén közösen összefoglaltuk a legfontosabb tudnivalókat, valamint átbeszéltük az utazással kapcsolatos gyakorlati kérdéseket is (viselkedési szabályok, szükséges felszerelés, időbeosztás). A tanulók feltehetik kérdéseiket, és pontos képet kaptak a program menetéről.

1. nap (2026.03.03.)

Kirándulásunk első napján reggel 5.30-kor izgatottan gyülekeztünk a Főnix csarnoknál, ahonnan a Határtalanul program keretében indultunk útnak Erdély felé.

Első megállónk **Bánffyhunyad** volt, Kalotaszeg egyik jelentős települése. A város a középkor óta fontos kereskedelmi és egyházi központ. Idegenvezetőnk beszélt a település történetéről, fejlődéséről, valamint arról, hogy a térség a kalotaszegi magyar népi kultúra egyik meghatározó területe. Szó esett a jellegzetes, díszes kalotaszegi viseletről és a helyi hagyományokról is.

A városban megtekintettük a Bánffyhunyadi református templom épületét, amely a környék egyik legjelentősebb műemléke. A templom középkori eredetű, gótikus stílusjegyeket őriz, később több alkalommal átépítették. Történelméről Jakab Mihály Gyula református lelkipásztor mesélt a gyerekeknek.

Utazásunk során idegenvezetőnkől rengeteg érdekességet hallhattunk Erdély nevezetességeiről is. Lelkesen mesélt a híres Fekete-tói nagyvásár hagyományáról, amely évszázadok óta fontos találkozási pont a környékeliek számára. Emellett szó esett a lenyűgöző Tordai-hasadék természeti képződményről is, amely meredek sziklafalaival és különleges növényvilágával Erdély egyik legismertebb látványossága.

A nap végén Korondra érkeztünk, ahol a barátságos Forrás Panzió fogadott bennünket. A szállás elfoglalása után egy finom, bőséges vacsorát fagyasztottunk el, amely igazán jólesett a hosszú utazás után. A közös étkezés során vidáman beszélgettünk, felidéztük a nap élményeit, és egy közös társasjátékkal zártuk a napot.

2. nap (2026.03.04.)

A második napon 8 órakor indultunk el felfedezni Korond környékét.

Először egy taplász mestert látogattunk meg. Korond Székelyföld egyik legismertebb kézműves központja, ahol a taplász készítés évszázados hagyományokra épül. A tapló az erdőben található taplógombából (elsősorban bükkfák törzsén növő gombafajokból) készül. A mesterek a begyűjtött gombát szárítják, majd hosszadalmas áztatási, főzési és puhítási eljárással alkalmassá teszik megmunkálásra. Az így előkészített anyagot kalapálással, nyújtással formálják, végül különféle használati és dísz tárgyakat – kalapokat, táskákat, díszeket – készítenek belőle.

Majd egy sófeldolgozó üzemben jártunk. Itt Tófalvai Kálmán sófeldolgozó üzemét tekintettük meg, ahol a parajdi só feldolgozását, hasznosítását láthattuk, egy élvezetes bemutatóval egybekötve. A sófeldolgozás a közeli Parajd híres sóbányájához kapcsolódik. A Parajdi Sóbánya nemcsak turisztikai látványosság, hanem ipari és egészségügyi jelentőséggel is bír. A kitermelt sót tisztítják, osztályozzák, majd különböző formában – étkezési sóként, ipari sóként, illetve fürdősóként hozzák forgalomba. A program a helyi mintabolt termékeinek vásárlásával zárult.

Ebédre vendégül láttak minket Korondon, ahol a helyi gasztronómiával ismerkedhettünk meg. Ízletes sajtokat, medvehagymás zsírt, házi vajat, kenyeret és lekvárokat kóstolhattunk meg. Megkóstoltuk Tófalvi Lajos Lekvár és szörpkészítő, Fábián Csilla Tejfeldolgozó és sajtkészítő, Tófalvi Rozália Kényérsütő termékeit, amelyek nagy sikert arattak a gyerekek és kísérők körében. A termelők elmesélték, hogy készítik el termékeiket, bemutatták a munka közben használatos eszközeiket is. A program végén lehetőség nyílt ezek megvásárlására is.

Idegenvezetőnk az ebéd után Kalondatetőre vitt el bennünket, ahol mesélt a szénégető mesterségről. **Kalondatető** (a Korond fölé magasodó hegyvidéki terület) hosszú ideig a székelyföldi faszénégetés egyik fontos helyszíne volt. A sűrű bükk- és fenyőerdők kiváló alapanyagot biztosítottak a szénégetők számára. A faszén fontos tüzelőanyag volt a kovácműhelyekben, mészégető kemencékben és háztartásokban is.

Ezután **Farkaslakára** buszoztunk, ahol a kürtőskalács készítés mesterségét tanulhatták meg a gyerekek. A Kovács Kalács egy székelyföldi pékséghez és édességkészítő műhelyhez kötődő márka, amely a Farkaslaka (románul Lupeni) településen működik, Hargita megyében. A vállalkozás főként kalácsokat, kürtőskalácsot és más édes pékárukat készít. Mindenki elkészíthette a saját kalácsát.

Farkaslakán még meglátogattuk Tamási Áron szülőházát és megkoszorúztuk a síremlékét, ahol Hadnagy Júlia népművelő mesélt nekünk Tamási Áron életéről az író szülőházánál. Tamási Áron íróként főleg a székely emberek életét, gondolkodását és hagyományait mutatta be. Műveiben sok humor, bölcsesség és szeretet jelenik meg a szülőföld iránt. Leghíresebb műve az Ábel a rengetegben, amely egy fiatal székely fiú kalandjait meséli el az erdőben.

A folklór est előtt a korondi kirakodó vásárban a helyi mesterek jellegzetes, kézzel formált és festett kerámiáit csodáltuk meg.

A folklór est során különböző kulturális programok várták a gyerekeket. A program egyik leglátványosabb része a néptáncbemutató volt, ahol a táncosok szép székely népviseletben léptek fel. A táncokat élő zene kísérte, amely még hangulatosabbá tette az előadást. Fellépett a helyi iskola fúvószenekara is. A program közös énekléssel zárult.

3. nap (2026.03.05.)

Ezen a napon Farkaslakán, Székelyudvarhelyen, Mádéfalván és Csíkszeredán keresztül utaztunk első állomásunkra **Csíkszentsimonra**, a Csíki Csipsz gyárba. Útközben idegenvezetőnk bemutatta az út turisztikai látványosságait, a Jézus szíve kilátót, a Tolvajostetőn megtekinthető Hármaskeresztet, s a csodálatos faragású székelykapuk történetéről is mesélt.

A Csíki Csipsz egy erdélyi burgonyachips márkája, amelyet a Csíki Sör Manufaktúra indított el. A gyár a Csíkszentsimon nevű településen működik, Székelyföld területén, Románia keleti részén. A csipszgyártás célja az volt, hogy helyi alapanyagokból, hagyományosabb módszerekkel készült snackterméket hozzanak létre. Látogatásunk után mindenkit megajándékoztak egy zacskó csipsszel.

Következő állomásunk a világhírű **Csíksomlyói** Mária kegytemplom volt. A kegytemplom Erdély egyik legismertebb katolikus zarándokhelye. A templom Csíksomlyón található, amely Csíkszereda mellett fekszik Székelyföld területén, Románia keleti részén. A templom különösen híres a benne található Mária-szoborról és a pünkösdi zarándoklatról.

Ezek után utaztunk tovább az Ezeréves határhoz Gyimesbükkre. Az „1000 éves határ” kifejezés a történelmi Magyarország egyik legismertebb földrajzi és történelmi fogalmára utal. A magyar állam határai a középkorban alakultak ki, és több mint ezer éven keresztül viszonylag stabilak maradtak. Ezért nevezik sokszor „ezeréves határnak” azokat a természetes határvonalakat, amelyek a Magyar Királyságot körülvették egészen az első világháború végéig.

Ott megnéztük a 33-as számú őrbódé kiállítását, mely szimbolikus jelentőséggel bír a magyarok számára. Az egykori történelmi magyar határ egyik jelképes pontja volt a Kárpátokban. Ez az őrbódé a Kárpátok egyik fontos hegyi átjárójánál állt, ahol a határőrség feladata az volt, hogy figyelje a határforgalmat és védje az ország határát.

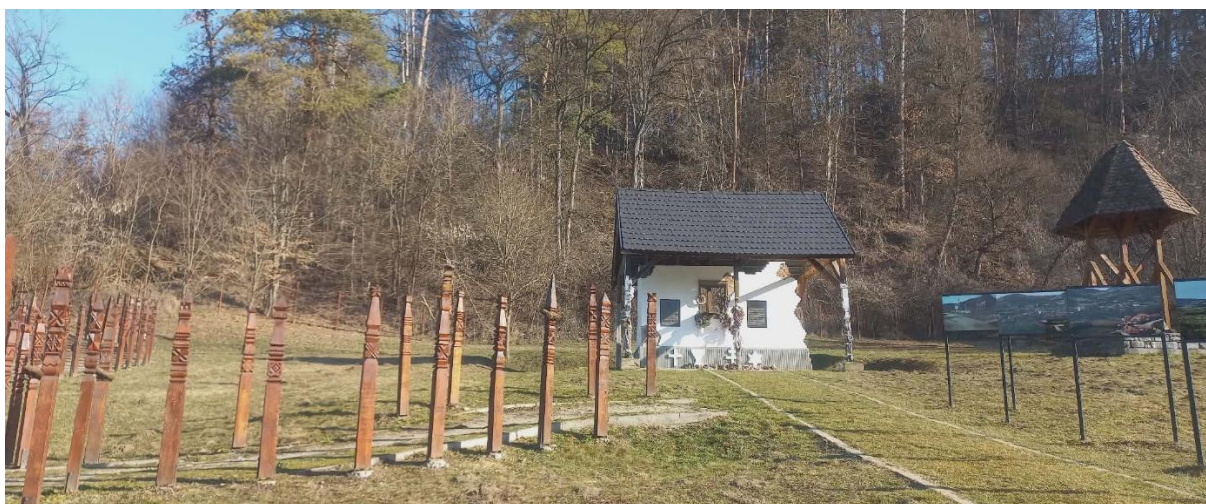

Egy hosszú, sok utazással járó, de élményekkel teli nap után közös vacsorával és társasjátékozással zártuk a napot.

4. nap (2026.03.06.)

A negyedik napon **Bözödújfalu** szomorú történetét ismerhettük meg. Bözödújfalu egy kis település volt Erdélyben. A falu Románia területén, Székelyföld egyik völgyében feküdt. Lakói különböző vallású és nemzetiségű emberek voltak: magyarok, székelyek és unitáriusok éltek itt békésen egymás mellett. A település különlegessége az volt, hogy hosszú időn át több vallási közösség is együtt élt benne. A 20. század végén azonban a falu sorsa tragikus fordulatot vett. A Nicolae Ceaușescu vezette kommunista rendszer idején Romániában nagyszabású vízügyi és falurendezési programokat indítottak. Ennek részeként a környéken egy víztározót építettek a Küküllő egyik mellékpatakának felduzzasztásával. A munkálatok következtében a völgyet elárasztotta a víz, és Bözödújfalu házai fokozatosan víz alá kerültek. A lakosokat kitelepítették, sok családnak el kellett hagynia szülőföldjét. Az egykori utcák, házak és kertek a víz alá kerültek. Egy ideig a falu templomtornya még kiemelkedett a vízből, mintha emlékeztetni akarta volna az embereket arra, hogy ott valaha egy élő közösség létezett. Bözödújfalú története arra emlékeztet bennünket, hogy a történelem döntései milyen mélyen befolyásolhatják az emberek életét. A falu történetéről Szöcs Lajos a kőrispataki Szalmakalap Múzeum alapítója mesélt nekünk.

Innen átmentünk a **kőrispataki** Szalmakalap Múzeumba. A kőrispataki Szalmakalap Múzeum egy különleges néprajzi múzeum, amely a Kőrispatak nevű településen található. A múzeum a szalmakalap-készítés hagyományát mutatja be, amely hosszú időn keresztül fontos mesterség volt a faluban. A kőrispataki Szalmakalap Múzeum nemcsak a kalapokról szól, hanem a helyi hagyományok és kultúra megőrzéséről is. A múzeum célja, hogy a fiatalabb generációk is megismerjék ezt a régi mesterséget, és ne merüljön feledésbe a kőrispataki kézművesek tudása. A gyerekek itt megismerkedhettek ezzel a mesterséggel és saját maguk által készített szalmaangyalkát vihetek magukkal. A program után megnéztük a "Csoda kutat" és a helyi szárazmalmot.

Következő állomásunk **Székelyudvarhelyen** volt, ahol a szoborparkot néztük meg. A szoborpark célja, hogy emléket állítson a magyar történelem és kultúra kiemelkedő alakjainak. A parkban számos híres történelmi személyiség szobra található. Segít abban, hogy a fiatalabb generációk is megismerjék a múlt nagy személyiségeit, és büszkéek legyenek kulturális örökségükre.

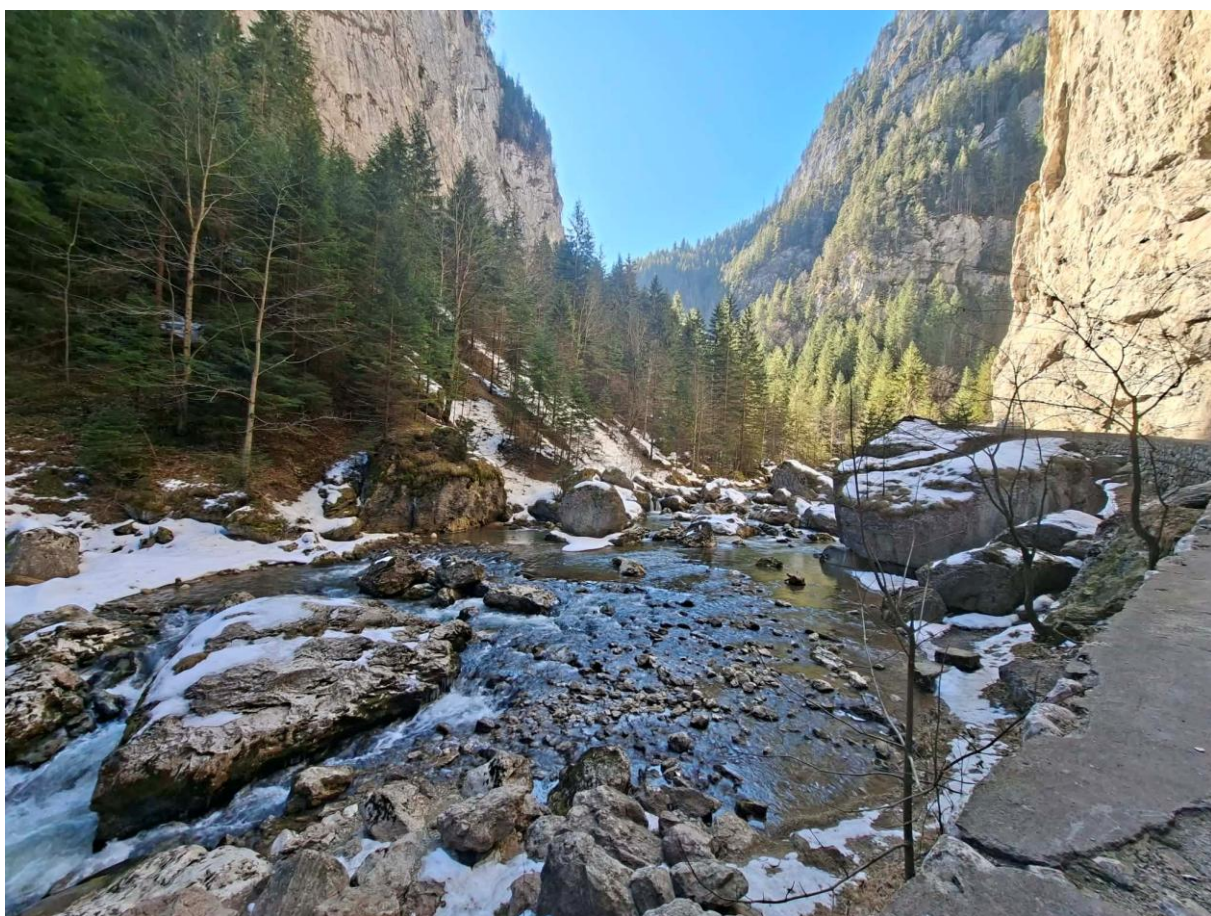
Vacsora előtt ismét lehetőség nyílt a köröndi kirakodó vásárban sétálni, majd hazaérve még az udvaron közös labdajátékot játszani. Az este újból egy nagyon finom vacsorával és közös társasjátékkal zárult.

5. nap (2026.03.07.)

Hazautazásunk előtti napon a Bucsin-tetőn és Gyergyószentmiklóson keresztül jutottunk el a csodálatos sziklaképződményekkel körbeölelt **Békás-szoroshoz**. Az úton az idegenvezetőnk mutatta be ezeket. A Bucsin-tető a Keleti-Kárpátok egyik híres hegyi hágója, amely Romániában, Hargita megyében található. Körülbelül 1287 méter magasan fekszik, és fontos összekötő útvonal a Székelyföld két jelentős települése, Szováta és Parajd között. A hely különösen kedvelt a turisták körében a gyönyörű természeti környezet és a friss hegyi levegő miatt.

A Békás-szoros egy szakaszát gyalogosan is végig járhattuk, közben gyönyörködtünk a sziklaalakzatokban, a bő vizű Békás-patakban, a lezúduló víz megfagyott formáiban. A szoros a Keleti-Kárpátok egyik legszebb és legismertebb természeti látványossága. A szoros sziklafalai helyenként több száz méter magasak, és nagyon közel állnak egymáshoz. Az út mellett gyakran lehet látni a patak vizét, amely gyorsan folyik a kövek között. A természet itt nagyon változatos: sűrű erdők, hatalmas sziklák és ritka növények találhatók a környéken. A növényvilágban gyakoriak a hegyi erdők fái, például a lucfenyő, az erdei fenyő és a bükkfa. A sziklás területeken különleges hegyi növények is élnek, például a havasi gyopár, a kárpáti harangvirág és a különböző moha- és páfrányfajok. Az állatvilág szintén nagyon gazdag. A környező erdőkben nagytestű emlősök élnek, például barnamedve, farkas, hiúz, gímszarvas, őz és vaddisznó. A madárvilágban megtalálható a szirti sas, a vándorsólyom és az uhu is, amelyek gyakran a magas sziklafalakon fészkelnek. A patak tiszta vizében halak élnek, például sebes pisztráng és kövi csík. A hely nemcsak a természetkedvelők, hanem a hegymászók és a kirándulók számára is kedvelt úti cél.

Utunk következő állomása a **Gyilkos-tóhoz** vezetett. Megnéztük közelebbről a vízből kiálló fatörzseket. Itt fenn még mindent hó borított.

1837-ben egy nagy földcsuszamlás elzárta a hegyi patak útját, és a felgyülemelő víz tavat alkotott. A Gyilkos-tó egyik legkülönlegesebb jellegzetessége, hogy a vízből ma is kiállnak az egykori erdő elszáradt fatörzsei. Ezek a fenyőtörzsek több mint száz éve állnak a vízben, és nagyon különleges látványt nyújtanak. A Gyilkos-tó ma nagyon népszerű kirándulóhely. A látogatók sétálhatnak a tó partján, csónakázhatnak a vízen, és élvezhetik a hegyvidéki táj szépségét.

Majd **Szovátra** érkeztünk, mely egy híres fürdőváros Erdélyben, gyönyörű hegyek és erdők között fekszik. A település legnagyobb nevezetessége a Medve-tó, amely különleges természeti képződmény és sok turistát vonz minden évben. A Medve-tó 1875-ben alakult ki egy természetes folyamat következtében. Nevét alakjáról kapta, mert felülről nézve egy kiterített medvebőrhez hasonlít.

A tó különlegessége, hogy sós vizű és úgynevezett heliotermikus tó. Ez azt jelenti, hogy a nap felmelegíti a víz mélyebb rétegeit, ezért a víz hőmérséklete nyáron nagyon kellemes, akár 35–40 °C is lehet. A tavat közösen körbesétáltuk a csodálatos napsütésben.

A nap finom vacsorával zárult, mely után a gyerekek társasoztak, zenét hallgattak, majd összepakoltak a hazautazáshoz.

6. nap (2026.03.08.)

Utolsó napunk a hazautazás jegyében telt. A buszból még utoljára megcsodálhattuk Erdély gyönyörű vidékét. Hosszabb szünetet a Király hágónál tartottunk.

14.15-kor érkezünk meg Debrecenbe, a Főnix Aréna parkolójába, ahol a szülők már izgatottan várták gyermekeiket. Nagyszerű élményekkel teli kirándulás volt ez a hat nap.

A Határtalanul! program egy olyan kezdeményezés, amely lehetőséget ad a magyarországi diákoknak arra, hogy ellátogassanak a határon túli magyar lakta területekre. A program célja, hogy a tanulók jobban megismerjék a magyar történelemhez, kultúrához és hagyományokhoz kapcsolódó helyeket, valamint kapcsolatokat alakítsanak ki a külföldi magyar közösségekkel. A program egyik nagy előnye, hogy a diákok nemcsak könyvekből tanulnak, hanem saját szemükkel is láthatják a történelmi és természeti értékeket. Az utazások során különböző városokat, emlékhelyeket és természeti látványosságokat látogatnak meg. Ez segíti őket abban, hogy jobban megértsék a magyar történelem fontos eseményeit és a magyarság közös múltját. A Határtalanul program a közösségi élményeket is erősíti. Az utazások alatt együtt kirándulnak, beszélgetnek és új élményeket szereznek a tanulók, ami hozzájárul az osztályközösség erősödéséhez. Sok esetben új barátságok is születnek a közös programok során. A program segít abban is, hogy a diákok megismerjék a határon túli magyarok életét és kultúráját. Ez erősíti bennük az összetartozás érzését, és segít megérteniük, hogy a magyarság több országban is jelen van.

Értékelő óra (2026.03.20.)

Az értékelő órát a Határtalanul programról való hazatérés után tartottam meg az osztályomnak. Az óra célja az volt, hogy a tanulók közösen feldolgozzák az utazás élményeit, rendszerezzék a megszerzett ismereteket, valamint visszajelzést adjanak a programról. Az óra elején egy rövid úti beszámolóval indítottam, amelyben felelevenítettük a legfontosabb állomásokat, eseményeket és személyes élményeket. A diákok aktívan bekapcsolódtak, kiegészítették a hallottakat saját emlékeikkel, gondolataikkal.

Ezt követően a Barangoló program segítségével dolgoztuk fel az utazás tapasztalatait. A digitális felület lehetőséget adott arra, hogy játékos és interaktív módon idézzük fel a meglátogatott helyszíneket, történelmi és kulturális ismereteket.

Lakatosné Tóth Ildikó
osztályfőnök